

nævner hensyntagen til sagens *parter*. Det er muligt, at enhver beslutning om dørlukning i henhold til retsplejelovens § 29 ville være tilladt efter konventionen, idet artiklen indeholder en generel tilladelse til begrænsning af offentlighedsprincippet, når retsfærdighedens interesser ellers ville kunne skades. Det er imidlertid uklart, hvad dette udtryk indebærer.

Efter justitsministeriets opfattelse bør den i dansk ret gældende adgang til dørlukning ikke indskrænkes.

Dette ministerium har endvidere oplyst, at det ikke kan anses for udelukket, at man af resocialiseringshensyn vil overveje begrænsning af adgangen til offentlig gengivelse af navne på domfældte i straffesager, hvilket muligvis ville være udelukket, såfremt Danmark påtager sig at respektere reglerne i artikel 14, stk. 1.

Det er af de anførte grunde regeringens hensigt at tage forbehold over for artikel 14, stk. 1.

Til stk. 3, litra d og e.

For at sikre fuldstændig overensstemmelse mellem retsplejeloven og konventionskravene om ret til personlig nærværelse under sagens pådømmelse samt tiltaltes ret til at tilsiige vidner på samme betingelser som anklagemyndigheden vil justitsministeren fremsætte lovforslag, bl. a. om ændring af §§ 956 og 837 i retsplejeloven.

Til stk. 3, litra f.

I justitsministeriets cirkulære nr. 77 af 9. maj 1967 er det fastsat, at udgifter til tolk i forbindelse med straffesagers behandling ved domstolene skal afholdes endeligt af retten.

Til stk. 5.

For så vidt angår skyldsspørgsmålet i nævningesager og såvel skyldsspørgsmålet som strafudmålingen i visse politisager, er konventionens krav om, at der skal kunne ske prøvelse af såvel domfældelsen som retsfølgen ikke opfyldt i dansk ret, jfr. retsplejelovens § 945, stk. 2 (nævningesager) og § 962, stk. 2, (politisager).

Samme problem foreligger i Norge, og der er enighed mellem den norske og den danske regering om, at der bør tages forbehold over for artikel 14, stk. 5.

Til stk. 6.

Kravet om erstatning er opfyldt i retsplejeloven, jfr. dennes § 1018 b, stk. 4.

Til stk. 7.

Retsplejelovens § 976 åbner en videre adgang til

genoptagelse af straffesager, der er endt med frifindende dom, end tilladt efter konventionen.

Dette er også tilfældet i de øvrige nordiske lande, og disse har under drøftelserne om konventionen givet udtryk for, at forbehold formentlig bliver aktuelt.

Det er regeringens hensigt at tage forbehold over for bestemmelsen.

Artikel 15 fastslår princippet om, at straffelove ikke må have tilbagevirkende kraft. Hvis der derimod, efter at en lovovertrædelse er begået, ved lov fastsættes en mildere straf, skal dette komme lovovertræderen til gode. Princippet fraviges dog i *stk. 2* for så vidt angår handlinger, som på det tidspunkt, da de blev begået, var strafbare efter de almindelige og for alle verdens nationer anerkendte retsprinciper.

Kravene er opfyldt i dansk ret, jfr. borgerlig straffelovs §§ 1 og 3.

Artikel 16 om enhvers ret til overalt at blive anerkendt som havende retsevne stemmer overens med dansk rets grundsætninger.

Artikel 17 værner privatlivets fred og det enkelte menneskes ære og omdømme og fastslår en ret til lovens beskyttelse heraf. Bestemmelsen rejser ingen opfyldelsesproblemer, idet den tilstrækkelige sikring af disse rettigheder er gennemført i borgerlig straffelov, jfr. især dennes kap. 27. Det kan tilføjes, at såvel straffelovrådet som et specielt udvalg under justitsministeriet, som undersøger spørgsmålet om privates retsbeskyttelse over for offentlige og private registre, for tiden forbereder en yderligere sikring af privatlivets fred.

Artikel 18 beskytter retten til tanke-, samvittigheds- og religionsfrihed (*stk. 1 og 2*). Friheden til at give udtryk for en religion eller tro kan dog underkastes begrænsninger, fastsat ved lov i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til den offentlige sikkerhed, orden, sundhed eller sædelighed eller til andres grundlæggende rettigheder og friheder (*stk. 3*).

I *stk. 4* forpligter staterne sig til at sikre forældres eller værgers frihed til at drage omsorg for deres børns religionsundervisning og deres børns opdragelse i overensstemmelse med deres egen overbevisning, jfr. ovenfor under A.2) om artikel 13, stk. 3, i konventionen om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder.

Bestemmelsen rejser ingen problemer med hensyn til dens opfyldelse i dansk ret.

Artikel 19 beskytter i *stk. 1* retten til meningsfrihed og i *stk. 2* retten til ytringsfrihed, hvilken sidste skal omfatte frihed til at søge, modtage og meddele oplysninger og tanker af enhver art uden hensyn til